

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou
ve věci

žalobce: **P. K.**
zastoupen advokátem JUDr. Zdeňkem Poštulkou, sídlem U Javorky
976, 560 02 Česká Třebová

proti

žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2023, č. j. KUKHK-28305/DS/2023-
3 DV,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2023, č. j. KUKHK-28305/DS/2023-3 DV, se ruší
a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů částku 9 800 Kč, a to do 30 dnů
od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou ze dne 28. 10. 2023, doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové
téhož dne, domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí (dále jen „napadené

rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Dobruška (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 27. 7. 2023, č. j. PDMUD 41178/2023, sp. zn. MUD 3864/2022 ODSV/VK-42 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“).

2. Prvoinstančním rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) (dále jen „zákon o silničním provozu“), neboť jako provozovatel motorového vozidla zn. xx, reg. zn. xxx v rozporu s § 10 odst. 3 téhož zákona nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu na pozemních komunikacích, byla mu uložena pokuta 2.100 Kč a povinnost uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.
3. Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že

I. řidiči řídícímu výše uvedené motorové vozidlo dne 26. 2. 2023 ve 12:13 hod. v obci Dobruška, po silnici č. II/298 na křižovatce s ulicí Mělčanská, směr Opočno, výjezd, pruh 1, byla pomocí silničního rychloměru CAMEA UnicomSPEED-R, výr. č. CAM2000452, naměřena rychlost 68 km/h, řidič tedy překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci 50 km/h i po započtení možné odchylky zařízení ve výši 3 km/h o 15 km/h,

II. řidiči řídícímu výše uvedené motorové vozidlo dne 26. 2. 2023 ve 14:12 hod. v obci Dobruška, po silnici č. II/298 na křižovatce s ulicí Mělčanská, směr Deštné v Orlických horách, vjezd, pruh 1, byla pomocí silničního rychloměru CAMEA UnicomSPEED-R, výr. č. CAM2000452, naměřena rychlost 69 km/h, řidič tedy překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci 50 km/h i po započtení možné odchylky zařízení ve výši 3 km/h o 16 km/h,

III. řidiči řídícímu výše uvedené motorové vozidlo dne 26. 2. 2023 ve 14:44 hod. v obci Dobruška, po silnici č. II/298 na křižovatce s ulicí Mělčanská, směr Opočno, výjezd, pruh 1, byla pomocí silničního rychloměru CAMEA UnicomSPEED-R, výr. č. CAM2000452, naměřena rychlost 67 km/h, řidič tedy překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci 50 km/h i po započtení možné odchylky zařízení ve výši 3 km/h o 14 km/h,

IV. řidiči řídícímu výše uvedené motorové vozidlo dne 27. 2. 2023 ve 11:59 hod. v obci Dobruška, po silnici č. II/298 na křižovatce s ulicí Mělčanská, směr Deštné v Orlických horách, vjezd, pruh 1, byla pomocí silničního rychloměru CAMEA UnicomSPEED-R, výr. č. CAM2000452, naměřena rychlost 63 km/h, řidič tedy překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci 50 km/h i po započtení možné odchylky zařízení ve výši 3 km/h o 10 km/h, a tento řidič tak svým jednáním porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se tak jednání naplňujícího znaky přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 téhož zákona.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

4. **Žalobce** se domáhá přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí, neboť nebyly naplněny zákonné podmínky § 125f zákona o silničním provozu, a tedy byl zkrácen na svých právech.

5. Nebylo zajištěno předvedení řádně označeného svědka a skutečného pachatele výše uvedených jednání p. K. Š., který na základě jím doložené kupní smlouvy vozidlo odkoupil a v rozhodném čase ho měl v držení, tedy nebylo ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu prokázáno, že by byly učiněny nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele. Stejně jako v jím podaném odvolání odkázal na názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v rozsudku ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018 – 21, podle kterého *„Není naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, pouze jediné doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž označená osoba nereaguje, ale správní orgán musí učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele (např. předvedení dotčené osoby).“*
6. Bylo prokázáno, že označený svědek se na uvedené doručovací adrese zdržuje, a že i poštu a výzvy správního orgánu k podání vysvětlení ze dne 29. 3. 2022 převzal. Ten se bez omluvy na předvolání nedostavil, k čemuž byl správní orgán zcela netečný. Žádné nadstandartní nároky na zjištění skutečného pachatele tedy v daném případě nebyly nutné. Ostatně ani není odůvodněno, v čem správní orgán tuto nadstandardnost při zjišťování skutečného pachatele shledává. Obdobně též nelze z odůvodnění seznat, na základě jakých úvah či důkazů správní orgán shledává, že by žalobce v rámci obstrukčního jednání při označování pachatele uváděl nepravdivé či neaktuální údaje. Sám však uznává, že neprokázal, že by bylo vozidlo odcizeno, či že by podal žádost na zápis změny provozovatele vozidla.
7. **Žalovaný** ve svém vyjádření k žalobě ze dne 9. 11. 2023 shrnul předcházející správní řízení, konstatoval, že žalobce v rámci řízení sdělil, že předmětné vozidlo v inkriminovanou dobu řídil p. K. Š.. Správní orgán I. stupně ve všech případech zaslal sdělené osobě výzvu k podání vysvětlení, ten na ně nicméně nereagoval. Jednou z podmínek uvedených v § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu je učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Pokud tedy provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat, nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení, je podmínka učinění nezbytných kroků naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení přestupku ho projedná jako přestupek provozovatele vozidla.
8. Též konstatoval, že teprve až v odporu žalobce uvedl, že jím uvedený řidič byl v době spáchání přestupků vlastníkem vozidla s tím, že může doložit kupní smlouvou ze dne 14. 1. 2022, ale že z důvodu skryté vady mu však bylo vozidlo dne 4. 3. 2022 vráceno. Žádost o zápis změny provozovatele v registru vozidel však podána nebyla, tedy dle žalovaného byl ve správním řízení bez pochybností zjištěn provozovatel vozidla. Stejně tak neprokázal, že by bylo vozidlo odcizeno nebo mu byla odcizena tabulka s přidělenou registrační značkou.
9. K námitce týkající se nepředvedení označeného řidiče žalovaný vysvětlil, že je čistě na uvážení správního orgánu, zda se rozhodne využít předvedení svědka či mu uložit pořádkovou pokutu. S ohledem na okolnosti případu nebyl označený řidič předvolán, nýbrž byl ve všech případech vyzván k písemnému podání vysvětlení, na což nereagoval. Je tedy zřejmé, že odmítá k věci vypovídat.
10. Má za to, že k řízení přistoupil odpovědně a nezaujatě, posoudil všechny relevantní skutečnosti a napadené rozhodnutí považuje za věcně správné, odpovídající zjištěným (a

ničím nevyvráceným), skutečností. Na závěr žalovaný navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.
12. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující: Městský úřad Dobruška obdržel ve dnech 4. 3. 2022 a 8. 3. 2022 oznámení o podezření ze spáchání všech výše uvedených přestupků od Městské policie Dobruška. Těch se měl dopustit neznámý pachatel, řidič předmětného vozidla tím, že ve dnech 26. 2. 2022 a 27. 2. 2022 opakovaně překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km/h a mimo obec o méně než 30 km/h, tedy se měl dopustit přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona o silničním provozu. Lustrací vozidla dle centrálního registru vozidel bylo zjištěno, že provozovatelem předmětného automobilu je žalobce. Správní orgán I. stupně podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu vyzval (Výzvami k uhrazení určené částky ze dne 7. 3. 2022, č. j. PDMUD 14721/2022, ze dne 7. 3. 2022, č. j. PDMUD 14735/2022, ze dne 7. 3. 2022, č. j. PDMUD 14740/2022, a č. j. PDMUD 16232/2022, ze dne 10. 3. 2022) žalobce, jako provozovatele vozidla, k uhrazení určených částek a zároveň ho poučil o jeho právu, namísto zaplacení určené částky sdělit správnímu orgánu údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupků, kdy se takové sdělení považuje za podání vysvětlení. Žalobce sdělil totožnost řidiče v době spáchání přestupků, tím měl být ve všech čtyřech případech p. Karel Šereš, žalobce též uvedl datum narození, adresu trvalého pobytu i adresu pro zasílání. Správní orgán I. stupně v rámci nezbytných kroků ke zjištění osoby řidiče vyzval ve všech čtyřech případech Výzvou k podání vysvětlení, jak na trvalou adresu, tak na doručovací adresu oznámenou mu žalobcem. Oznámená osoba si výzvy převzala osobně na záložní adrese, ale dále na ně nijak nereagovala. Správní orgán I. stupně usneseními ze dne 10. 6. 2022, č. j. PDMUD 36786/2022, č. j. PDMUD 36788/2022, č. j. PDMUD 36791/2022, č. j. PDMUD 36789/2022, věc přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit neznámý pachatel dle § 76 odst. 1 písm. l) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), a to z důvodu, že správní orgán do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Z odůvodnění předmětných usnesení vyplývá, že takto postupoval, protože provozovatel nesdělil údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku a správní orgán tedy neměl jinou možnost, jak zjistit řidiče vozidla. Též dne sloučil jednotlivé věci do společného řízení.
13. Dne 16. 6. 2022 vydal správní orgán I. stupně příkaz č. j. PDMUD 38174/2022, kterým žalobce uznal vinným z opakovaného spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, kterého se měl jako provozovatel vozidla dopustit tím, že v rozporu s § 10 odst. 3 téhož zákona nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly

dodržovány povinnosti řidiče, a to ve výše uvedených případech. Proti němu žalobce dne 11. 7. 2022 podal v zákonné lhůtě odpor, ve kterém, stejně jako v žalobě, poukázal na judikát Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 260/2018-21, že není naplněním nezbytných kroků k nalezení pachatele přestupku pouze jediné doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž označená osoba nereaguje a uvedl, že označený řidič byl v době spáchání přestupků vlastníkem uvedeného vozu, a to od 14. 1. 2022 do 4. 3. 2022, což správnímu orgánu telefonicky sdělil i s informací, že je ochoten zaplatit pokutu. K přepisu vozidla v registru vozidel nedošlo, neboť nebyla doplacena dlužná částka a vozidlo mu bylo vráceno pro skrytou vadu. Dle protokolu o ústním jednání ze dne 5. 9. 2022 byla během ústního jednání předložena kupní smlouva na předmětný automobil uzavřená mezi žalobcem a p. K. Š., jejíž součástí byl i dodatek o jejím zrušení.

14. Správní orgán. I. stupně dne 6. 12. 2022 rozhodl shodně, jako shora uvedeným příkazem. Proto tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, mj. s tím, že správní orgán I. stupně se nevypořádal s jím předloženou kupní smlouvou, ze které vyplynulo, že v inkriminovanou dobu byl automobil v držení p. Karla Šereše, a odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 As 222/2017-45. Dále dle něj není naplněním podmínky nezbytných kroků pachatele pouze jediné doručení výzvy k podání vysvětlení, na které označená osoba nereaguje. Žalovaný předmětné rozhodnutí zrušil s tím, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
15. Dne 27. 7. 2023 rozhodnul prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně shodně, jako shora uvedeným příkazem i zrušeným rozhodnutím. Žalobce si proti němu podal v zákonné lhůtě odvolání s totožnou argumentací, jako v předcházejícím případě.
16. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatuje, že není pochybnosti o tom, že žalobce byl v předmětnou dobu provozovatelem vozidla, neboť v době spáchání přestupků byl provozovatelem dle záznamů v registru silničních vozidel, a dodává, že v § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu jsou taxativně vymezeny tzv. liberační důvody, a to, jestliže se prokáže, že bylo vozidlo odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Žalobce tyto důvody neprokázal. Též se domnívá, že správní orgán I. stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku s tím, že je judikováno, že nelze po správním orgánu vyžadovat rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro taková zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla ve smyslu § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu (viz rozsudek NSS 8 As 110/2015-45). Z uvedeného tedy vyplývá, že pokud provozovatel označí správnímu orgánu konkrétní osobu řidiče, je nutné se tímto vysvětlením zabývat (tj. vyzvat tuto osobu k podání vysvětlení). Toto platí i v případě, že označená osoba žije v zahraničí. Pokud je však správnímu orgánu z úřední činnosti známo, že se jedná o obstrukce, lze se takovým vysvětlením nezabývat (což je nutné řádné zdůvodnit již v usnesení o odložení věci i v samotném rozhodnutí). Obdobně to platí i u zesnulých osob (rozsudek NSS č. j. 4 As 123/2016-24). K námitce odvolatele ohledně odložení přestupků řidiče uvádí, že pokud provozovatel označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat, nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení, je podmínka učinění nezbytných kroků naplněna. V daném případě byl označený řidič ve všech případech opakovaně vyzván k podání vysvětlení, výzvy si převzal a nereagoval, tudíž lze mít za to, že podání vysvětlení odmítl. Je čistě na správním orgánu, zda si označeného řidiče nechá předvést, či mu může uložit pořádkovou pokutu

za podmínek stanovených zákonem. K námitce odvolatele, že vozidlo prodal, uvádí, že se nejedná o jeden z liberačních důvodů. Dodává, že je nutné rozlišovat mezi vlastnictvím vozidla a mezi tím, kdo je zapsán v registru vozidel jako provozovatel.

17. Krajský soud na základě shora uvedeného konstatuje, že rozhodnou právní otázkou v projednávané věci je, zda za daného skutkového stavu byl postup prvostupňového správního orgánu dostatečný, tedy zda svým postupem naplnil podmínku provedení tzv. nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, či nikoliv. Mezi účastníky nejsou sporné skutkové okolnosti.
18. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se provozovatel vozidla *dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*
19. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu *„Obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.“*
20. Při posouzení dané otázky vycházel krajský soud z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, ve které poznamenává, že přestupek provozovatele vozidla podle § 125f zákona o silničním provozu je subsidiární k přestupku řidiče vozidla. Primárně je tedy za přestupek odpovědný řidič vozidla a odpovědnost provozovatele nastupuje až v případě, nelze-li „skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit a vést proti němu přestupkové řízení“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2014 č. j. 1 As 131/2014-45, bod 22). Zásadní pro postup správního orgánu podle § 125f zákona o silničním provozu tedy je provedení nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku, přičemž postup vůči provozovateli vozidla může následovat až posléze. Zároveň by však šlo proti smyslu předmětné právní úpravy „vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případně označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2015 č. j. 8 As 110/2015 - 46, bod 18).
21. Nejvyšší správní soud se vyjádřil rovněž k tomu, co konkrétně se rozumí „nezbytnými kroky“ ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Například podle již uvedeného bodu posledně citovaného rozsudku je podmínka provedení nezbytných kroků naplněna, „pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení (...), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.).“ Z další judikatury plyne, že pokud provozovatel vozidla sdělí správnímu orgánu dostatečné množství identifikačních údajů, na jejichž základě správní orgán označeného řidiče vyzve a ten nereaguje (to je i nyní projednávány případ),

je pro posouzení, zda byl postup správního orgánu v tomto směru dostatečný, nezbytné zohlednit další skutkové okolnosti. Především je nutné odlišovat případy, v nichž je postup provozovatele vozidla, resp. jeho zástupce prokazatelně obstrukční, od případů, ve kterých ke zneužití práva zjevně nedochází. Jestliže správní orgán důvodně dospěje k závěru, že namísto skutečného splnění povinnosti označit řidiče vozidla provozovatel přistoupil pouze k procesní obstrukci bez reálného obsahu, potom není na místě, aby činil procesní úkony, které se jeví jako neefektivní, bezúčelné či ne hospodárné. Pro určení, zda se jedná o obstrukční jednání, je podstatná rovněž zkušenost správních orgánů s konkrétním provozovatelem vozidla (k uvedenému viz také shrnutí judikatury v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. října 2019 č. j. 2 As 346/2018 - 22, bod 13). Posouzení toho, zda byla snaha správního orgánu zjistit pachatele přestupku dostatečná, je nicméně vždy závislé na konkrétních skutkových okolnostech dané kauzy (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. listopadu 2016 č. j. 6 As 208/2016 - 37, bod 10).

22. Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že doručení jediné výzvy k podání vysvětlení, na kterou označená osoba (řidič) nereaguje, samo o sobě zpravidla pro závěr o učinění nezbytných kroků dostatečné není. V takovém případě musí správní orgán učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele, a to např. opětovný pokus o doručení předvolání, ověření aktuální adresy v příslušných registrech nebo případně předvedení (viz zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 346/2018 - 22 a rozsudek ze dne 13. ledna 2020 č. j. 9 As 260/2018 - 21). Avšak zásadní jsou vždy konkrétní okolnosti daného případu, a tudíž není možné tento závěr zobecnit na všechny situace. Jednu výzvu lze za „nezbytné kroky“ považovat například tehdy, pokud provozovatel vozidla označí jako řidiče osobu žijící v zahraničí, jež nepřebírá základy správního orgánu. V takovém případě je opakované zasílání výzev nekontaktní osobě zbytečné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. června 2020 č. j. 4 As 450/2019 - 36, bod 23).
23. V řešené věci bylo proto nutno posoudit, zda byla naplněna podmínka dle § 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu, tedy zda byly správním orgánem učiněny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, pokud prvostupňový orgán řízení odložil poté, co si označený řidič na jemu doručené výzvy (nikoliv opakované) převzal, nicméně na ně nereagoval. Krajský soud dospěl k závěru, že v posuzovaném případě takové kroky nezbytné ke zjištění pachatele přestupku učiněny nebyly.
24. Otázkou, kam až vedou nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, se Nejvyšší správní soud zevrubně zabýval např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31. Obecně platí, že by bylo zjevně proti smyslu právní úpravy vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro jeho zjištění potřebné indicie a označení řidiče provozovatelem vozidla nevede, resp. zjevně nemůže vést k nalezení skutečného pachatele, např. označenému řidiči se nedaří doručovat (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2021, č. j. 8 As 222/2019-61, ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015 - 31, ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019 - 36). O takový případ se však v řešené věci nejednalo, neboť správní orgány měly informaci o řidiči k dispozici. Stejně tak se nejednalo se ani o situaci, kdy by byla z okolností věci patrná obstrukční povaha označení řidiče (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 61/2016-44). Ostatně správní orgány se o takové případné povaze jednání žalobce vůbec nezmiňují. V daném případě

obviněný nebyl nekontaktní osobou, zásilky s jednotlivými výzvami k podání vysvětlení si osobně převzal, nicméně na ně nereagoval. Současně ale neodmítl v řízení o přestupku vypovídat.

25. V nyní projednávané věci žalobce coby provozovatel vozidla označil ve stanovené lhůtě jako řidiče osobu p. K. Š., přičemž uvedl jeho jméno, datum narození a adresu trvalého bydliště, i adresu pro doručování, tedy dostatečný soubor údajů pro to, aby ho mohl městský úřad kontaktovat a dále s ním jednat. Ze spisu je dále zřejmé, že označená osoba výzvy k podání vysvětlení převzala, tudíž jí bylo možné doručovat. Nijak na ně však nereagovala.
26. Nezbytná aktivita správního orgánu ve vztahu k možnému pachateli se odvíjí od konkrétní skutkové situace. V dané věci však správním orgánům nic nebránilo, aby s ohledem na daný skutkový stav využily všech přípustných procesních nástrojů (včetně uložení pořádkové pokuty) a kontaktovaly označeného řidiče opakovaně. Nelze předvídat, že by případné využití dalších zákonných prostředků prvostupňového orgánu nepřispělo ke zjištění stavu věci (pachatele přestupku). V tomto ohledu platí, že *„budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46).
27. Za dané situace nebylo s ohledem na skutečnost, že žalobce jako provozovatel po výzvě správního orgánu pouze řidiče identifikoval a neuvedl to, že předmětné vozidlo v době spáchání přestupků bylo na základě uzavřené kupní smlouvy v držení právě jím označené osoby, nebylo možné přímo zahájit s označeným řidičem přestupkové řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2020, č. j. 2 As 303/2020-24).
28. Stejně jako v nyní projednávané věci nebylo možné dovodit, že se označenému řidiči nedaří doručovat, neboť výzvu k podání vysvětlení v každém jednotlivém případě doručoval správní orgán pouze jednou a doručit tuto písemnost se podařilo. Bylo proto předčasné věc bez dalších kroků odložit. Jedním z možných kroků, které mohl správní orgán učinit, je dle Nejvyššího správního soudu výzva žalobci k doložení, že jeho vozidlo skutečně řídil jím označený řidič (žalobce jako provozovatel vozidla by mohl v přestupkové věci vystupovat jako svědek). V závislosti na konkrétní situaci si lze ovšem představit i jiné vhodné úkony správního orgánu. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že předvedení obecně není možné, ledaže by nastaly výjimečné skutkové okolnosti (srov. bod 26 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018 – 21); naopak uložení pořádkové pokuty si obecně představit lze (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 8 As 243/2017 – 36, nebo ze dne 5. 12. 2017, č. j. 9 As 277/2016 – 45).
29. Nadto soud doplňuje, že není vyloučené ani to, aby správní orgán dokonce i po zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla zahájil řízení s řidičem vozidla v případě zjištění jeho totožnosti, nemůže být nezákonné, pokud správní orgán provádí určité kroky ke zjištění totožnosti řidiče i po uplynutí lhůty dle § 76 odst. 1 písm. l) přestupkového zákona. Už vůbec pak ze zákona neplyne, že by správní orgán nemohl řízení s řidičem zahájit, pokud se dozví relevantní skutečnosti až po uplynutí lhůty 60 dnů. Komentářová literatura k tomu uvádí následující: *„Současně je však třeba dodat, že usnesení o tomto odložení věci netvoří překážku věci rozhodnuté a řízení lze teoreticky zahájit (pokud by se objevily nové relevantní informace) i po tomto odložení.“* (Zákon o

odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích, 2. vydání, 2020, s. 584 - 598: L. Jemelka, systém ASPI).

30. Ostatně ze správního spisu nevyplývá, že provozovatel vozidla (žalobce) nesdělil údaje o totožnosti řidiče v době spáchání přestupku a správní orgán I. stupně tak nemá jinou možnost jak zjistit řidiče vozidla, tak jak je tvrzeno v odůvodnění všech usnesení o odložení. Byť během navazujícího správního řízení s provozovatelem vozidla předložil kupní smlouvu, kterou žalobce dle soudu dostatečně věrohodně doložil, že řidičem mohla být právě tato konkrétní osoba.
31. Podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla tak nebyly splněny, neboť správní orgán I. stupně postupoval v řízení v rozporu s podmínkami § 125f zákona o silničním provozu, neboť neučinil kroky nezbytné ke zjištění osoby přestupce a předčasně v rozporu s § 76 odst. 1 písm. l) přestupkového zákona odložil přestupek a vedl o řízení o přestupku provozovatele vozidla. Postup odložení přestupkových věcí se jeví v tomto konkrétním případě pouhým formalismem vedoucím k tomu, aby bylo možno zahájit řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. Bylo proto předčasné věc bez dalších kroků odložit. Jedním z možných kroků, které mohl správní orgán učinit, je dle Nejvyššího správního soudu výzva žalobci k doložení, že jeho vozidlo skutečně řídil jím označený řidič (žalobce jako provozovatel vozidla by mohl v přestupkové věci vystupovat jako svědek). V závislosti na konkrétní situaci si lze ovšem představit i jiné vhodné úkony správního orgánu. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že předvedení obecně není možné, ledaže by nastaly výjimečné skutkové okolnosti (srov. bod 26 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, č. 9 As 260/2018 – 21); naopak uložení pořádkové pokuty si obecně představit lze (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 8 As 243/2017 – 36, nebo ze dne 5. 12. 2017, č. j. 9 As 277/2016 – 45).
32. Soud proto souhlasí s názorem žalobce, že správní orgán na zjištění skutečného pachatele přestupku rezignoval, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jak mu to ukládá § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Z uvedeného důvodu nebyly naplněny podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu.

IV. Závěr a náklady řízení

33. Krajský soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost, neboť správní orgán I. stupně zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla, přestože neučinil dostatečné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
34. O náhradě nákladů soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný ve věci úspěch neměl a náhrada nákladů řízení mu proto nepřisluší. Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení. Soud tedy výrokem pod bodem II přiznal žalobci náhradu nákladů řízení účelně vynaložených na uplatnění práv u soudu. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a nákladech souvisejících se zastoupením žalobce advokátem. Tyto náklady jsou tvořeny odměnou za zastupování za dva úkony právní služby (za převzetí a přípravu zastoupení a sepsí žaloby), u nichž sazba odměny činí dle advokátního tarifu 3 100 Kč za jeden úkon právní

služby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „advokátní tarif“], tj. 6 200 Kč. Náklady zastoupení dále tvoří náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Právní zástupce není plátce DPH. Celková výše nákladů, které žalobci v tomto soudním řízení vznikly, činí 9 800 Kč (3 000+6 200+600). Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci celkem částku 9 800 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 28. února 2024

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně